

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/20/2016
Identifikačné číslo spisu: 1016200958
Dátum vydania rozhodnutia: 19.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1016200958.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: T. V., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Iránska islamská republika, v krajine pôvodu naposledy bytom Z., W. Z., ulica A., B. P. XX, aktuálne miestom pobytu K. X, V., právne zastúpeného JUDr. Miroslavou Mittelmannovou, advokátkou so sídlom Drotárska cesta 16, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o opravnom prostriedku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/13/2016-78 zo dňa 24. augusta 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/13/2016-78 zo dňa 24. augusta 2016 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-341-194/PO-Ž-2010 z 25.04.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca j e p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 925,20 € titulom trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

Odporca rozhodnutím ČAS: MU-341-194/PO-Ž-2010 z 25.04.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) navrhovateľovi podľa § 13 ods. 1 v spojení s § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Po posúdení žiadosti navrhovateľa uzavrel, že v krajine pôvodu navrhovateľ nečelil perzekúcii. Vzhľadom na výsledky preverovania navrhovateľových znalostí o kresťanstve, ako aj jeho aktivít vyhodnotil jeho tvrdenia o konverzii na kresťanstvo za nevierohodné. Okrem iného poukázal na skutočnosť, že i napriek konverzii na kresťanskú vieru sa jeho duchovný život nijako nezmenil - ostal rovnaký ako pred prijatím sviatosti krstu na Slovensku, teda že ako kresťan sa nespráva.

Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľom prezentovaný strach nie je objektívne odôvodnený. Zdôraznil, že na základe vyhodnotenia vykonaného dokazovania dospel k presvedčeniu o nevierohodnosti navrhovateľa a v tej súvislosti k záveru, že navrhovateľ v Iráne nekonvertoval na kresťanstvo.

Výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany odporca odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Počas pobytu v Iráne navrhovateľ nevykonával žiadnu činnosť, za ktorú by mu v prípade návratu hrozilo vážne bezprávie, dôkazom čoho je skutočnosť, že pri jeho legálnom vycestovaní z Iránu nemal žiadne problémy. Tiež skonštatoval, že ako to vyplýva zo správ o krajine pôvodu, nespadá do tej skupiny konvertitov, ktorá by priťahovala pozornosť iránskych štátnych orgánov. Odporca tiež dôvodil, že v Iráne neprebíha vnútroštátny či medzinárodný ozbrojený konflikt. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal.

II.

Konanie na krajskom súde

Proti preskúmanému rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok, ktorým sa domáhal jeho zrušenia v celom rozsahu a vrátenia veci odporcovi na ďalšie konanie. Alternatívne navrhol zrušenie napadnutého rozhodnutia s tým, aby mu súd udelil medzinárodnú ochranu formou azylu. Ďalej alternatívne navrhol, aby súd konanie prerušil a obrátil sa na Súdny dvor Európskej únie s predbežnou otázkou vo veci výkladu článku 46 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „procedurálna smernica“).

Namietal nesprávne právne posúdenie, rozpor zisteného stavu veci s obsahom spisu a nepreskúmateľnosť preskúmaného rozhodnutia pre jeho nedostatočné odôvodnenie. Vznesené námietky odôvodňoval tiež citáciami častí výpovedí navrhovateľa, obsiahnutých vo vykonaných pohovoroch s ním, ako aj citáciami častí správ o krajine pôvodu. S poukazom na ne uviedol, že odporca nesprávne vyhodnotil následky, spojené s odpadlivosťou navrhovateľa od islamskej viery a následnej konverzii na vieru kresťanskú. Na pojednávaní pred krajským súdom zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že navrhovateľ v poslednom období navštevuje Cirkvi bratskú a zúčastňuje sa jej bohoslužieb, poukázala tiež na stanovisko predstaviteľa tejto cirkvi F. W., ktoré je založené v spise odporcu.

Krajský súd rozsudkom uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia preskúmané rozhodnutie potvrdil. Považoval ho za dostatočne odôvodnené s tým, že závery odporcu vychádzajú z náležite zisteného stavu veci. Dôvody, pre ktoré navrhovateľ požiadal o udelenie medzinárodnej ochrany, t. j. obava z trestu za cestovanie na falošný cestovný doklad a problémy pre nedodržiavanie náboženských (moslimských) tradícií, nepovažoval za opodstatnené.

K obave navrhovateľa z návratu do krajiny pôvodu pre jeho konverziu ku kresťanstvu uviedol, že tento dôvod taktiež nepovažuje za opodstatnený a jeho tvrdenie v tomto smere za dôveryhodné. Poukázal pritom na prvú navrhovateľovu žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany z 21.04.2009, kedy takýto dôvod neuviedol, s tým, že pokiaľ by sa naozaj obával prenasledovania v krajine pôvodu z tohto dôvodu, uviedol by ho aj v konaní o jeho prvej žiadosti. Vysvetlenie navrhovateľa, že tak neurobil pre obavy z Iráncov žijúcich na Slovensku, ktorí by sa o jeho konverzii mohli dozvedieť, považoval za nelogické.

Preto sa krajský súd stotožnil so záverom odporcu o nedôveryhodnosti navrhovateľa.

Z výsledku vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ v krajine pôvodu na kresťanskú vieru neprestúpil, ale poukázal na praktizovanie kresťanskej viery navrhovateľom po príchode na územie Slovenskej republiky. Zdôraznil, že navrhovateľ prijal krst na území Slovenskej republiky 17.09.2011, pričom sa jednalo o tzv. podmiennečnú sviatosť krstu, ktorá sa udeľuje v prípade pochybností o tom, či daná osoba už bola v minulosti pokrstená alebo platne pokrstená a tieto pochybnosti nie je možné rozptýliť. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval jeho vieru za neúprimnú a tvrdenie o konvertovaní pred príchodom na územie Slovenskej republiky vyhodnotil ako nedôveryhodné.

III.

Odvolaenie navrhovateľa, vyjadrenie odporcu

Vo včas podanom odvolaní navrhovateľ najmä poukázal na predchádzajúce konania o jeho žiadostiach o udelenie azylu. Namietal, že v poslednom predchádzajúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sž/32/2015 zo dňa 26.08.2016 bolo uvedené, že odporca dôsledne nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozsudku sp. zn. 1Sž/16/2014 z 12.8.2014, v ktorom mu súd uložil dôkladne vyhodnotiť, či navrhovateľove konvertovanie nezakladá niektorý z dôvodov na udelenie azylu, prípadne poskytnutia doplnkovej ochrany, a to na základe všetkých zistených skutočností, nielen tých, ktoré sú v jeho neprospech.

Pripomenul, že z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sž/32/2015 zo dňa 26.08.2016 najmä vyplynulo, že:

- navrhovateľove znalosti o kresťanstve sa do určitej miery prehlbovali;
- aj bežní veriaci mávajú značné medzery vo vedomostiach o svojom náboženstve, a nikto o nich nepochybuje, že ide o kresťanov;
- viera nie je merateľná počtom návštev kostolov, ide hlavne o vnútorné presvedčenie;
- nie je jasné, ako si môže byť odporca istý tým, že v krajine pôvodu sa o navrhovateľovom konvertovaní nemôžu štátne orgány dozvedieť;
- z výpovedí je zrejmé, že navrhovateľa možno považovať za odpadlíka od islamu, čo má rovnaké následky ako konvertovanie (fotokópia predvolania na súd z 26.10.2007 v krajine pôvodu);
- ak žiadateľ tvrdí, že bol pokrstený už v krajine pôvodu a nemal k dispozícii svoj krstný list, bol na území SR podmiennečne pokrstený, pričom tento krst sa považuje za platný, až do doby pokiaľ sa nepreukáže platnosť predchádzajúceho krstu a podmienkou krstu bolo overenie znalostí a vedomostí o viere, čo odporca nevyvrátil, musí pri posudzovaní žiadosti vychádzať z takejto výpovede a považovať ju za nepochybnú;
- odporca sa má zamerať najmä na posúdenie života navrhovateľa pred konverziou, samotnú konverziu, zhodnotenie konverzie navrhovateľom, jeho znalosti nového náboženstva a jeho náboženskú aktivitu;
- odporca posudzoval žiadateľovu konverziu len formálne, bez toho, aby sa pokúsil zistiť jeho vnútorné presvedčenie, náboženskú identitu, spôsob života a ďalšie aspekty;
- odporca sa nevyrovnal s obavami navrhovateľa z prenasledovania za konverziu v spojení s hrozbou stíhania za nemanželský vzťah;

Podľa jeho názoru výsledkom posledného azylového konania nie je rozhodnutie, ktoré by vecne a právne skúmalo kľúčové otázky, dôkazy a informácie o krajine pôvodu týkajúce sa tohto prípadu, odporca aj krajský súd odôvodnili svoje rozhodnutia subjektívnymi závermi, domnienkami a predpokladmi, pričom odporca dostatočne nevyhodnotil podstatu žiadosti navrhovateľa - odpadlivosť od viery.

Podľa právnej zástupkyne navrhovateľa relevantný skutkový stav vo veci navrhovateľovej žiadosti o azyl je možné datovať rokom 2006. V tomto roku bol zastavený príslušníkmi tajnej iránskej polície Basij a kvôli vyhrnutým rukávom (viac ako bolo povolené) ho porezali žiletkou. Koncom roku 2006 navrhovateľ nedodržiaval pravidlá Ramadánu a bol za fajčenie a jedenie na ulici zadržaný náboženskou políciou a následne bol umiestnený do väzby "Sayed Ali Khan" v meste Z., z ktorej ho po zaplatení

kaucie prepustili. Bol mu uložený trest 30 rán bičom, ale keďže bol v tej dobe maloletý, trest mu nakoniec odpustili.

Navrhovateľ mal od mladého veku problémy s náboženskou políciou za nedodržiavanie moslimských tradícií. Keďže býval v oblasti, v ktorej žili prevažne arménski kresťania, často s nimi a s ich spôsobom života, prichádzal do kontaktu. Od augusta 2007 začal pravidelne navštevovať v Z. na námestí V. katolícky kostol M., kde sa tajne stretával s miestnym duchovným. Následne v auguste 2007 konvertoval na kresťanstvo, čím nasledoval svojho brata, ktorý tak urobil už v roku 2005. O konvertovaní na kresťanstvo vedeli navrhovateľovi rodičia a jeho vtedajšia priateľka. Kostol navštevoval aj spoločne so svojim bratom. Brat približne 4 mesiace po navrhovateľovom konvertovaní opustil Irán, pretože niektorí jeho kamaráti sa dozvedeli, že konvertoval na kresťanstvo a začal sa obávať problémov, ak by sa o tom dozvedela polícia. Problémy s náboženskou políciou mal navrhovateľ aj po konvertovaní kvôli rodine svojej priateľky. So súhlasom jej mamy, ju navštívil doma. S návštevou však nesúhlasili priateľkin otec a brat. Brat ho zbil a zavolať na neho políciu. Navrhovateľ bol asi na 20 dní umiestnený do väzby. Následne sa konalo súdne pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil aj navrhovateľov a priateľkin otec. Pojednávanie skončilo vyslovením jeho nevinu.

Pre uvedené problémy jeho otec rozhodol o tom, že bude najlepšie, ak odíde do Európy. Po odchode do Thajska, dostali jeho rodičia predvolanie, aby sa dostavil na políciu za účelom vyšetrovania. Jeho bývalá priateľka zmenila výpoveď a začala tvrdiť, že s ňou mal pomer a oznámila polícii jeho konvertovanie na kresťanstvo, čím sa štátne iránske orgány dozvedeli o tom, že je odpadlíkom od islamu, a že konvertoval na kresťanstvo.

Navrhovateľ uviedol v opravnom prostriedku, že jeho primárnym dôvodom, pre ktorý žiada Slovenskú republiku o udelenie azylu je konvertovanie z islamu na kresťanstvo v spojitosti s odpadlivosťou od islamskej viery.

Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 10Sž/32/2015 uviedol, že pre úplné posúdenie konverzie ku kresťanstvu by sa mal správny orgán v ďalšom zamerať najmä na: posúdenie života žiadateľa pred konverziou, samotnú konverziu, zhodnotenie konverzie žiadateľom, žiadateľove znalosti nového náboženstva, náboženskú aktivitu žiadateľa.

1. Posúdenie života žiadateľa pred konverziou

Odporcovi unikol dôležitý kontext a to, že konverzii navrhovateľa predchádzalo jeho odpadnutie od islamskej viery. Všetky aktivity a udalosti, ktoré sú v tomto prípade uvádzané pod spoločným názvom "porušovanie moslimských tradícií", a ku ktorým došlo pred konverziou, boli základom pre neskoršie navrhovateľove odpadnutie od viery. Dôležité je pochopenie navrhovateľa z pohľadu, že k týmto porušeniam prišlo, keď bol mladistvým. Jeho dospievanie malo prejav rebélie voči režimu a náboženstvu. Konvertovanie na kresťanstvo bolo rozhodnutím mladistvého chlapca a nie dospelého muža, na čo je potrebné prihliadať.

Navrhovateľ mal za to, že odporca sa nedostatočne zaoberal posúdením jeho života pred konverziou, a preto je rozhodnutie v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a rovnako je zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo v rozpore s obsahom spisov.

Krajský súd sa prvým okruhom otázok vo svojom rozsudku nezaoberal.

2. Posúdenie samotnej konverzie

Odporca vyhodnotil odpovede navrhovateľa v jeho neprospech, keď uviedol, že jeho tvrdenia o konverzii v Iráne, rovnako ako motív konvertovania sú neverohodné. Krst na Slovensku označil ako účelový, pričom navrhovateľ nerobí nič v súlade s novým vierovyznaním.

Porovnaním života navrhovateľa v krajine pôvodu a na Slovensku je možné uviesť, že vedie pokojný každodenný život. V tejto časti sa odporca nedostatočne zaoberal posúdením vecí, najmä pokiaľ ide o samotnú konverziu. Preto je preskúmané rozhodnutie v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a rovnako je zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo rozhodnutie v rozpore s obsahom spisov, pretože informácie uvedené v spise preukazujú, že k prijatiu podmieneného krstu došlo po dôslednej príprave a pod dohľadom cirkevného hodnostára, o čom existuje aj dôkaz - krstný list. Napriek tomu, že navrhovateľ nedisponuje krstným listom z Iránu, jeho výpovede ohľadom priebehu konverzie v Iráne neodporujú dostupným informáciami, ktoré odporca založil do spisu.

Nie je zrejmé, ktoré konkrétne výpovede podľa krajského súdu preukazujú neprestúpenie na kresťanskú vieru, nakoľko z navrhovateľových výpovedí je zrejmý opak, a to, že navrhovateľ v Iráne na kresťanskú vieru konvertoval. Nie je možné súhlasiť s názorom krajského súdu, že samotná cirkev mala pochybnosť o tom, že navrhovateľ bol v Iráne pokrstený. Krajský súd si nesprávne vyložil podmienené pokrstenie navrhovateľa. Cirkev pristúpila k podmienenému krstu, nie pre pochybnosť krstu v Iráne, ale kvôli nemožnosti predložiť krstný list z Iránu.

3. Zhodnotenie konverzie žiadateľom

Nie je zrejmé, na základe čoho dospel odporca k záveru, že údajné obvinenia (o tom, že ho priateľka po opustení krajiny pôvodu udala na políciu za konvertovanie), sú v rozpore s relevantnými informáciami o Iráne a prečo ich odporca považuje za nepravdivé.

Týmto okruhom otázok, ako aj súvisiacimi námietkami sa krajský súd v rozsudku nezaoberal.

4. Navrhovateľova znalosť nového náboženstva

Navrhovateľ má znalosti o kresťanstve a ako uviedol najvyšší súd „jeho znalosti o kresťanstve sa do určitej miery prehlbovali. Ide o bežného veriaceho, ktorý tak ako bežní slovenskí veriaci, mávajú značné medzery vo vedomostiach o svojom náboženstve, a nikto o nich nepochybuje, že ide o kresťanov. Ani radoví kresťania nedodržiavajú všetky pravidlá katolíckej viery.“ Odporca kladie na navrhovateľa prísne požiadavky pokiaľ ide o formálne náboženské znalosti. Najvyšší súd jasne uviedol, že kresťanstvo, viera, nie je merateľná počtom návštev kostolov, ide hlavne o vnútorné presvedčenie toho ktorého veriaceho. Odporca však tento právny názor nerešpektoval. Vnútorné presvedčenie navrhovateľa o prijatí kresťanstva a jeho vieru je potrebné posudzovať v kontexte jeho odpadlivity od islamu, keď na kresťanstvo prestúpil najmä z dôvodu, že v ňom videl nádej na lepší a spravodlivejší život. Odporca sa mal dôkladnejšie zaoberať analýzou jeho vnútorného presvedčenia, pretože to je kľúčovým aspektom prípadu. Počas siedmich rokov priebehu azylových konaní má za to, že v dostatočnej miere prezentoval svoje vnútorné presvedčenie a jeho znalosť kresťanstva je dostatočná. Odporca prísne a nesprávne právne vyhodnotil jeho znalosť kresťanstva.

5. Náboženská aktivita žiadateľa

Odporca v preskúmanom rozhodnutí uviedol, že navrhovateľ po tom, čo sa začal zdržovať v pobytovom tábore v Rohovciach a neskôr v A. (približne od 15.4.2012), ako kresťan nerobil vôbec nič. Odôvodnenie navrhovateľa, že v Bratislave nepoznal kresťanov ani kostoly, do ktorých by mohol chodiť považoval odporca za iracionálne. Navrhovateľ naďalej trvá na svojej odpovedi. A. bola pre neho, po presťahovaní sa z K., novým a nepoznaným mestom. Nikoho nepoznal a nemal tu "svoju" komunitu priateľov a známych. Čas trávil najmä v práci. Od jesene roku 2015 pravidelne navštevuje v A. Cirkev bratskú, zbor Cirkvi bratskej v A. - Kaplnka. Navrhovateľa sa ujal kazateľ Cirkvi bratskej, F. W., ktorý je rešpektovanou slovenskou náboženskou a intelektuálnou autoritou, a ktorý si navrhovateľa vzal pod svoju ochranu. Je mu mentorsky a osobne k dispozícii, stretávajú sa na nedeľných kázňach a kontakt udržiavajú aj mimo nich. F. W.Č. sa dvakrát osobne dostavil k odporcovi, aby ho informoval o tom, že navrhovateľa pozná, že sa s ním pravidelne stretáva na bohoslužbách ako aj mimo nich, a že zbor Cirkvi bratskej - Kaplnka je pripravený mu pomáhať.

Ďalej navrhovateľ poukázal na vyjadrenie F. W., ktoré doručil do spisu odporcu, ako aj na obsah videoblogu F. W. v online verzii časopisu Týždeň nazvanom „Kebab, krížik a sviatky rodiny“, kde sa venuje, okrem iných, práve aj navrhovateľovi.

Vo vzťahu k poslednému okruhu otázok sa krajský súd vyjadril len veľmi stručne. Odporca ani krajský súd nemajú zákonom zverenú právomoc posudzovať hĺbku, mieru a úprimnosť navrhovateľovej viery, keďže jeho pracovníci nemajú zodpovedajúce teologické vzdelanie. Akékoľvek závery odporcu v tejto otázke, sú kvôli nedostatočnej právomoci, len subjektívnym spochybniteľným záverom. Za účelom objektívneho posúdenia viery bolo potrebné vziať do úvahy predovšetkým vyjadrenia povolaných cirkevných hodnostárov, ktorí do spisu predložili vyjadrenia a na základe svojho vzdelania a praxe sa vedia relevantne vyjadriť vo veci.

Ďalej navrhovateľ poukázal na Inštrukcie na vyhodnotenie dôveryhodnosti žiadateľov o azyl a postavenia utečenca, ktoré boli vypracované Ministerstvom vnútra Veľkej Británie.

Keďže navrhovateľ sa netají svojím konvertovaním ani tým, že stratil záujem o islamskú vieru a informácie o krajine pôvodu preukazujú skutočné riziko prenasledovania, resp. reálnu možnosť prenasledovania, existujú reálne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade vrátenia do Iránu prenasledovaný vládou kvôli konvertovaniu a odpadnutiu od viery. Zo všeobecne dostupných informácií o krajine pôvodu vyplýva, že vnútorná ochrana proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu z dôvodu konvertovania, resp. odpadlivity od viery, je pre navrhovateľa v Iráne nedostupná.

Obavy z prenasledovania v krajine pôvodu má navrhovateľ najmä z dôvodu svojho odpadlivity a konverzie na kresťanstvo, pričom tieto dôvody mal odporca posudzovať vzájomne v spojitosti s dôvodom porušovania moslimských tradícií, ktoré mali za následok odklon od islamu a nakoniec aj samotné odpadlivosť.

Navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na viaceré informácie o krajine pôvodu, ktoré vyhľadal a do spisu založil odporca (COI Migračný úrad, Vypracované odpovede, 24.4.2014, str. 4, 12, 13; COI Migračný úrad, Vypracované odpovede, 09.10.2013, str. 7, 10, 11, 13, 14).

Odporca aj krajský súd nesprávne právne vyhodnotili navrhovateľovu žiadosť, najmä pokiaľ ide o následky spojené s odpadlivosťou od islamskej viery a následnú konverziu na kresťanstvo. Samotný zákon o azyle predpokladá, že pri posudzovaní žiadosti o azyl sa má prihliadať predovšetkým na to či žiadateľovi sú, resp. budú prisudzované pôvodcom prenasledovania náboženské charakteristické črty, a nie je pre udelenie medzinárodnej ochrany rozhodujúce, či žiadateľ skutočne tieto náboženské črty má. Informácie založené do spisu potvrdzujú, že iránske štátne orgány môžu v budúcnosti prisúdiť navrhovateľovi také náboženské charakteristické črty (konvertovanie, odpadlivosť od islamu), v dôsledku ktorých môže byť vystavený prenasledovaniu.

Žiadateľom deklarovaný subjektívny strach je podložený objektívnymi informáciami, ktoré preukazujú, že z dôvodu konvertovania na kresťanstvo a odpadlivosť od islamu by v prípade návratu do Iránu čelil opodstatneným obavám z prenasledovania.

Navrhovateľ tiež dodal, že odporca svojím rozhodnutím porušuje základné právo navrhovateľa na slobodu vierovyznania a viery, keď nerešpektuje akým spôsobom poníma navrhovateľ svoju vieru a vnucuje mu predstavu o svojom ponímaní náboženstva a o tom, čo by mal správny kresťan ovládať a vedieť o náboženstve.

K dôvodu žiadosti o azyl súvisiacej s tým, že navrhovateľ cestoval s izraelským cestovným pasom uviedol, že podľa vyjadrenia Úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR, v prípade núteného návratu do Iránu požiada iránske zastupiteľstvo, aby pre dotyčnú osobu vydalo náhradný cestovný doklad. Ako dôvod sa v takomto prípade obyčajne uvádza zamietnutie žiadosti o azyl. Je teda

zrejme, že Slovenská republika ex post informuje inú krajinu o tom, že jeho občan žiadal o azyl na území Slovenskej republiky, čím sa porušuje medzinárodný záväzok, podľa ktorého sa informácia o tom, že niekto požiadal o azyl neposkytuje tretím stranám. Zastupiteľský úrad si totiž môže nájsť anonymizované, rozhodnutie súdu dostupné na internete, z ktorého by sa mohol o tejto skutočnosti dozvedieť. Preto nie je pravda, že ak danú skutočnosť navrhovateľ nespomenie oficiálnym iránskym orgánom, je vysoko pravdepodobné, že sa nemajú ako dozvedieť o takomto spôsobe cestovania.

Krajský súd je vo svojich záveroch opäť len veľmi všeobecný a neopiera svoj právny názor o žiadne relevantné zdroje, ktoré by potvrdzovali jeho závery, preto je jeho rozsudok nezákonný a nesprávny.

K doplnkovej ochrane

Navrhovateľ k tejto otázke v odvolaní zdôraznil, že krajský súd nepoprel, že navrhovateľ konvertoval na kresťanstvo, čo následne označil za nepochybnú skutočnosť, ktorá by mohla vyvolať existenciu hrozby vážneho bezprávia. Zároveň však dodal, že na základe individuálneho posúdenia a s poukazom na informácie o krajine pôvodu vyplýva, že objektom záujmu iránskeho štátu sú už dlhodobo predovšetkým osoby, ktoré verejne šíria kresťanskú vieru, "obracajú" moslimov na kresťanskú vieru, resp. s poukazom na vierovyznanie sa snažia o dosiahnutie iných cieľov. Túto argumentáciu oprel o správy UK Home Office a Fínskeho imigračného servisu. Podľa krajského súdu tieto inštitúcie tvrdia, že "od roku 2011 došlo k významnej zmene v spôsobe, akým sa zaobchádza s konvertitami na kresťanstvo v tom zmysle, že odpadlivosť sa nevzťahuje na kresťanstvo, pričom iránsky režim vidí útok na neho v činnosti evanjelických hnutí (a kostolov) a tzv. domácich cirkví. Z informácií o krajine pôvodu navrhovateľa naozaj vyplýva, že "zapojenie sa do evanjelickej činnosti alebo aktívny prejav niečej kresťanskej identity vo verejnej sfére, bude rizikom vzhľadom na negatívnu pozornosť zo strany štátnych orgánov, spôsobí to problémy a mohlo by to viesť k prenasledovaniu kresťanského konvertitu." Avšak záver krajského súdu, že "odpadlivosť sa nevzťahuje na kresťanstvo" súd nepodložil žiadnym konkrétnym odkazom vo vyššie uvedených správach a je absolútne v rozpore s ďalšími informáciami založenými odporcom do spisu. Tie krajský súd opomenul vziať do úvahy, pričom tieto ďalšie informácie (dôkazy) sú relevantné a aplikovateľné práve na prípad navrhovateľa.

Správy odporcu obsahujú aj informáciu, že riziko osoby, ktorá konvertovala na kresťanstvo môže tiež závisieť na tom, čo jedinec v minulosti robil, napríklad, ak predchádzajúca aktivita bola zaregistrovaná orgánmi, pričom osoba navrhovateľa bola iránskym štátnym orgánom známa.

Je teda zrejme, že existuje veľká pravdepodobnosť, že iránske orgány mohli a môžu mať informácie o navrhovateľovom odklone od islamu a o následnej konverzii na kresťanstvo. V tejto súvislosti poukázal na informácie o krajine pôvodu v administratívnom spise odporcu (COI Migračný úrad, Výpracované odpovede, 09.10.2013, str. 10, 11, 13; COI Migračný úrad, Výpracované odpovede, 24.04.2014, str. 4, 13).

Podľa navrhovateľa nie je zrejme, z čoho vychádzal krajský súd pri záveroch o jeho náboženských aktivitách, nakoľko konkretizoval svoje náboženské postoje a aktivity. Počas svojho pobytu na východnom Slovensku navštevoval cirkevné bohoslužby v K.. Navštevuje bohoslužby Cirkvi bratskej, konkrétne zbor Kaplnka v A.. Krajský súd nesprávne posúdil mieru jeho zapojenia sa do cirkevného života, nevzal do úvahy dôležité fakty a hlavne relevantný dôkaz - vyjadrenie F. W..

Navrhovateľ tiež pripomenul, že ten istý krajský súd už v rozhodnutí č.k. 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28.11.2012 zrušil rozhodnutie odporcu v časti týkajúcej sa neposkytnutia doplnkovej ochrany práve z dôvodu, že „iránske úrady by sa mohli o navrhovateľovi domnievať, že k apostázii došlo.“

Ďalej poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), F.G. proti Švédsku (sťažnosť č. 43611/11), z ktorého vyplýva, že konverzia na kresťanstvo je trestným činom, za ktorý sa v Iráne ukladá trest smrti. Okrem ohrozenia spočívajúceho v sociálnom prenasledovaní ako kresťana, žiadateľovi hrozí trestné stíhanie za trestný čin odpadlivosť.

Obsahom podaného odvolania navrhovateľa je aj jeho návrh na udelenie medzinárodnej ochrany súdom na základe článku 46 ods. 3 Procedurálnej smernice resp. návrh na predloženie predbežnej otázky podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) Súdnemu dvoru Európskej únie.

V súvislosti s tým navrhovateľ poukázal na súčasnú právnu úpravu obsiahnutú v zák. č. 480/2002 Z.z. a nedostatočnú transpozíciu článku 46 ods. 3 Procedurálnej smernice. Priebeh konania o jeho žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany podľa jeho názoru nasvedčuje tomu, že nemá k dispozícii účinný opravný prostriedok, nakoľko už od roku 2010, kedy podal predmetnú žiadosť žije v neistote, čo môže znamenať porušenie jeho práv garantovaných v článku 3 a 8 Európskeho dohovoru.

Transpozícia prepracovanej verzie Procedurálnej smernice do slovenského právneho poriadku však dôsledne nereflektovala ustanovenie čl. 46 ods. 3 Procedurálnej smernice. Možnosť "posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany" súdom a teda možnosť udeliť medzinárodnú ochranu súdom a uplatniť tak smernicou zavedený apelačný princíp transpozícia opomenula.

Poukázal na rozsudok ESJP vo veci B.A.C. proti Grécku (sťažnosť č.11981/15) [články 3, 8 a 13], z 13.10.2016 a v nadväznosti na skutkové a právne fakty prejednávanej právnej veci, najmä na to, že navrhovateľ je jasným odpadlíkom od islamu, že preukázateľne prijal kresťanstvo, od podania žiadosti o azyl v roku 2009 uplynulo viac ako 7 rokov (v čase podania odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu - poznámka odvolacieho súdu), v rámci ktorých bolo rozhodnutie odporcu viackrát zrušené ako aj s poukazom na opakované nerešpektovanie právneho názoru najvyššieho súdu v danej veci, a najmä na to, že dlhodobo žije v neistote (čím v jeho prípade dochádza k porušeniu článku 3 a 8 EDLP) navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že sa v celom rozsahu zrušuje preskúmané rozhodnutie odporcu a na základe priamej aplikácie článku 46 ods. 3 procedurálnej smernice udelil navrhovateľovi medzinárodnú ochranu vo forme azylu, prípadne doplnkovej ochrany.

Alternatívne navrhovateľ podal podnet na prerušenie vnútroštátneho konania a navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 267 ZFEÚ druhej vety požiadal Súdny dvor o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke vo veci výkladu článku 46 ods. 3 Procedurálnej smernice a to v tom zmysle, či „prípadné posúdenie medzinárodnej ochrany“ možno vykladať ako „prípadné udelenie medzinárodnej ochrany“ a teda či súd členského štátu EÚ je oprávnený na udelenie medzinárodnej ochrany podľa článku 46 ods. 3 procedurálnej smernice.

V prípade negatívneho vymedzenia pojmu "prípadné posúdenie medzinárodnej ochrany" Súdnym dvorom Európskej únie, žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby vo vydanom rozsudku výslovne posúdil, či navrhovateľ spĺňa podmienky na udelenie medzinárodnej ochrany a v prípade, ak podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spĺňa, zaviazal odporcu navrhovateľovi medzinárodnú ochranu udeliť.

Alternatívne navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že v celom rozsahu zrušuje preskúmané rozhodnutie odporcu a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 23.11.2016 najmä uviedol, že sa s právnym názorom krajského súdu v plnej miere stotožňuje.

Odkázal na svoje vyjadrenia k opravnému prostriedku zo dňa 12.07.2016, pričom osobitne poukázal na to, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Saz/4/2015-55 zo dňa 15.4.2015 napadnuté (predchádzajúce - poznámka odvolacieho súdu) rozhodnutie odporcu potvrdil, pričom odporca stručne rekapituloval dôvody vyššie uvedeného rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 10Sža/32/2015 zo dňa 26.08.2015 vyššie uvedený rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom mu dal za úlohu, aby sa pri opätovnom posudzovaní konverzie navrhovateľa ku kresťanstvu zameral najmä na posúdenie života žiadateľa pred

konverziou, na samotnú konverziu z pohľadu jeho motívu, zhodnotenie samotnej konverzie a jeho znalosti samotného kresťanstva ako aj samotnú náboženskú aktivitu navrhovateľa.

Z preskúmaného rozhodnutia je podľa odporcu zrejmé, že v intenciách rozsudku najvyššieho súdu opätovne posúdil dôvody konvertovania uvádzané navrhovateľom. Za týmto účelom boli s navrhovateľom vykonané dva doplňujúce pohovory k dôvodom jeho žiadosti o udelenie azylu, jeho vzťahu k islamskému náboženstvu a ku kresťanstvu, k jeho znalostiam o kresťanstve a jeho vnútornému presvedčeniu a stotožneniu s kresťanstvom. Na základe vyhodnotenia všetkých skutočností uvádzaným navrhovateľom dospel odporca k názoru, že navrhovateľ ničím nepreukázal, že je vnútorne presvedčený a stotožnený s kresťanstvom. Odporca dospel k záveru, že navrhovateľom deklarovaný subjektívny pocit strachu nie je podložený objektívnym prvkom odôvodnenosti jeho strachu, a teda v jeho prípade neboli splnené zákonom stanovené dôvody pre udelenie azylu.

Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany uviedol, že z výpovedí navrhovateľa vyplynulo, že v prípade návratu do krajiny pôvodu mu nehrozí vážne bezprávie.

Tiež posúdil žiadosť navrhovateľa z pohľadu jeho života pred konverziou a dospel k záveru, že aj napriek tomu, že údajne nedodržiaval islamské tradície nebol v Iráne perzekvovaný tak, ako to má na mysli zák. č. 480/2002 Z.z.

Tvrdenia navrhovateľa o spôsobe konverzie v Iráne považuje za nevierohodné a protirečivé. Nevedel opísať samotný akt konvertovania a motív, spôsob života arménskych kresťanov, ktorých vraj obdivoval aj napriek tomu, že zbili jeho a otca je nelogický. Krst na území Slovenskej republiky považuje odporca za účelový, nakoľko v bežnom živote nerobí nič v súlade s novým vierovyznaním.

Navrhovateľove aktivity, spočívajúce v účasti na omšiach Cirkvi bratskej možno vyhodnotiť ako účelové, pretože táto cirkev je protestantská, a nie katolícka. Na základe vyhodnotenia aktuálnych informácií o krajine pôvodu, takíto bežní veriaci nečelia prenasledovaniu kvôli konverzii, ani ďalším problémom ak sa správajú diskkrétne.

Záverom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

IV.

Prejudiciálne konanie a jeho procesné dôsledky

Za tejto situácie senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky po neverejnej porade dospel k záveru, že pre ďalšie konanie vo veci samej je nutné za účelom výkladu dotknutých ustanovení práva Európskej únie (najmä Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (v rozhodnutí aj ako „Procedurálna smernica“) predložiť prostredníctvom prerušujúceho uznesenia zo dňa 24. januára 2017 sp.zn. 1Sža/20/2016 Súdneho dvoru nižšie uvedené prejudiciálne otázky:

1. Má sa čl. 46 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „procedurálna smernica“) vykladať tak, že vnútroštátny súd posudzujúci dôvodnosť potreby medzinárodnej ochrany žiadateľa, môže z dôvodu predchádzajúceho opakovaného zrušenia zamietavého rozhodnutia a vrátenia veci späť správnomu orgánu na základe opakovane úspešného opravného prostriedku, ktorý sa tým javí ako neúčinný, sám rozhodnúť o jej udelení žiadateľovi, i keď z domácej právnej úpravy takáto právomoc pre súd nevyplýva?

2. Ak je odpoveď na predchádzajúcu otázku kladná, vzťahuje sa takáto právomoc aj na odvolací (najvyšší) súd?

Súdny dvor vyššie uvedené otázky prijal a vec evidoval pod číslom C-113/17.

Dňa 2. augusta 2018 bol najvyššiemu súdu doručený rozsudok Súdneho dvora z 25. júla 2018 vo veci C-585/16 Alheto s výzvou, či vzhľadom na tento rozsudok (najmä odseky 102-118 a 144-149) trvá na

svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Predmetom vyššie zmieneného rozhodnutia Súdneho dvora je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Administrativen sąd Sofija-grad (Správny súd Sofia, Bulharsko) z 8. novembra 2016 a doručený Súdnu dvoru 18. novembra 2016. Návrh bol oznámený v Ú. v. C 46 z 13.02.2017 s.14. Práve odpovede na otázky č. 3 a 6, ktoré boli predmetom tohto návrhu viedli najvyšší súd k podaniu vyjadrenia o tom, že netrvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Súdny dvor v rozsudku z 25. júla 2018 vo veci C-585/16 Alheto, na otázky č. 3 a 6 odpovedal v nasledujúcom znení:

3. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorý rozhoduje v prvom stupni o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, je povinný posúdiť tak skutkové a právne okolnosti, akými je uplatniteľnosť článku 12 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95 na situáciu žiadateľa, ktoré orgán, ktorý toto rozhodnutie prijal, zohľadnil alebo mohol zohľadniť, ako aj tie skutkové a právne okolnosti, ktoré nastali po prijatí uvedeného rozhodnutia.

6. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že nezavádza spoločné procesné normy, pokiaľ ide o právomoc prijímať nové rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po tom, čo súd rozhodujúci o opravnom prostriedku zrušil pôvodné rozhodnutie o tejto žiadosti. Potreba zabezpečiť potrebný účinok článku 46 ods. 3 tejto smernice a zaručiť účinný opravný prostriedok v súlade s článkom 47 Charty základných práv však vyžaduje, aby sa v prípade vrátenia veci kvázi súdnu alebo správnu orgánu podľa článku 2 písm. f) uvedenej smernice v krátkom čase prijalo nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o danom zrušení.

V súvislosti s návrhom tunajšieho súdu, najmä odpoveď na šiestu otázku, ako aj jej odôvodnenie v odsekoch 144-149 v rozsudku Súdneho dvora z 25. júla 2018 vo veci C-585/16 Alheto, poskytli najvyššiemu súdu dostatočnú odpoveď na jeho otázky, obsiahnuté v uznesení zo dňa 24. januára 2017 sp.zn. 1Sža/20/2016.

Súdny dvor predovšetkým zdôraznil, že článok 46 ods. 3 procedurálnej smernice sa týka len „posúdenia“ opravného prostriedku, a teda sa netýka následkov prípadného zrušenia rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku. Prijatím Procedurálnej smernice tak nemal normotvorca v úmysle zaviesť spoločnú normu, pokiaľ ide o právomoc prijať nové rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po zrušení pôvodného rozhodnutia. Z jej cieľa zabezpečiť čo najrýchlejšie vybavenie žiadostí, z povinnosti zabezpečiť potrebný účinok jej článku 46 ods. 3, ako aj z potreby zabezpečiť účinnosť opravného prostriedku v zmysle článku 47 Charty, vyplýva, že každý členský štát musí upraviť svoje vnútroštátne právne predpisy tak, aby sa po zrušení pôvodného rozhodnutia a v prípade vrátenia veci správnu orgánu v krátkom čase prijalo nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o danom zrušení.

V predmetnom konaní najvyšší súd vystupuje ako súd odvolací uplatňujúci (s odkazom na ust. § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“)) právnu úpravu vyplývajúcu z O.s.p., ktorá vo vzťahu k nastolenej problematike zabezpečenia účinného opravného prostriedku ustanovuje, že „ak súd zruší rozhodnutie správneho orgánu, je správny orgán pri novom prejednaní viazaný právnym názorom súdu“ (§250r O.s.p.), čo podľa názoru odvolacieho súdu, spolu s právnou úpravou obsiahnutou v § 80 ods. 1 písm. c), § 191 ods. 6 a § 469 S.s.p., formálne napĺňa požiadavku pre zabezpečenie účinného opravného prostriedku. Preto najvyšší súd nezotrval na podanom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

V.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne §

246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. novembra 2018. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Predovšetkým odvolací súd skúmal vyhodnotenie tvrdenia navrhovateľa o jeho odpadliveri od viery a konvertovanie na kresťanstvo. Odporca s poukazom na skutočnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania najmä vyhodnotil, že:

- navrhovateľ nedodržiaval ani jedno pravidlo (kresťanskej) viery, nežil kresťanským životom;
- navrhovateľ až po zrušení negatívneho rozhodnutia odporcu najvyšším súdom v decembri 2015 začal navštevovať omše Cirkvi bratskej v Bratislave, čo je v rozpore s pravidlami katolíckej viery - toto konanie napokon vyhodnotil aj ako účelové a navyše ho nemožno považovať za praktizovanie kresťanského, katolíckeho vierovyznania;
- na základe informácií o krajine pôvodu (v Iráne sa konvertovanie deje skrz „podzemné“ domové kostoly a nie tie, ktoré sú „nad zemou“ ako tvrdil navrhovateľ) dôvodne pochybuje o navrhovateľovom krste v Iráne;
- navrhovateľ nepredložil dôkazy o obvineniach z pomeru s priateľkou v Iráne ako aj o obvineniach z konvertovania, tvrdenia o existencii takých dôkazov sú protichodné a preto výpovede navrhovateľa o konvertovaní na kresťanstvo v Iráne ako aj o vedomosti tamojších orgánov o tomto akte považoval na nevierohodné;
- bežní veriaci v Iráne nečelia prenasledovaniu kvôli konverzii.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že navrhovateľ preukázateľne prijal kresťanskú vieru na území Slovenskej republiky, a to na základe tzv. podmieneného krstu. Pokiaľ ide o tvrdenie o prijatí krstu v Iráne, odporca v preskúmanom rozhodnutí vyjadril pochybnosti o tomto akte, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania (č.l. 760-761 administratívneho spisu). V zmysle týchto sa konvertovanie deje skrz „podzemné“ domové kostoly a nie tie, ktoré sú „nad zemou“ ako tvrdil navrhovateľ. Tiež uznaní kresťania asýrskej a arménskej ortodoxnej cirkvi nemajú dovolené vykonávať evanjelizáciu a ani tak nerobia.

K veci je potrebné uviesť, že vo veciach medzinárodnej ochrany zohráva mimoriadne dôležitú úlohu dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl a v tomto kontexte i jeho vlastná celková dôveryhodnosť. Pravdivosť tvrdení žiadateľa a dôveryhodnosť jeho osoby sú základom, z ktorého je v azylovom konaní nutné vychádzať. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v skoršej judikatúre (rozsudok NS SR sp. zn. 1Sža/10/2013 zo dňa 9.4.2013) uviedol, že nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou. Naopak povinnosťou správneho orgánu je to, aby v pochybnostiach zhromaždil všetky dostupné dôkazy, ktoré dôveryhodnosť výpovede žiadateľa o azyl vyvracajú alebo spochybňujú.

Konanie o medzinárodnej ochrane je špecifické tým, že je v ňom často nutné rozhodovať za situácie dôkaznej núdze, že ide o prospektívne rozhodovania (t. j. posudzuje sa opodstatnenie strachu z prenasledovania či riziko vážneho bezprávia v budúcnosti) a že nesprávne rozhodnutie má pre sťažovateľa obzvlášť závažné dôsledky.

Týmto špecifikám konania o medzinárodnej ochrane zodpovedá aj štandard a rozloženie dôkazného

bremena, ktoré sú vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v konaní vo veci medzinárodnej ochrany, to zaťažuje žiadateľa o medzinárodnú ochranu. V prípade, že žiadateľ o udelenie medzinárodnej ochrany uvádza skutočnosti podraditeľné pod taxatívny výpočet dôvodov pre udelenie azylu v zmysle ust. § 8 zákona o azyle, potom je potrebné žiadateľom uvádzané skutočnosti konfrontovať so zisteniami týkajúcimi sa politického prostredia v krajine pôvodu žiadateľa. Pokiaľ ide o bremeno dôkazné, to je už výraznejšie rozložené medzi žiadateľom o medzinárodnú ochranu a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, avšak správny orgán je povinný zabezpečiť k danej žiadosti o medzinárodnú ochranu maximálne možné množstvo dôkazov a informácií, a to ako tých, ktoré vyvracajú tvrdenie žiadateľa, ako aj tých, ktoré ich podporujú.

V mnohých prípadoch však musí správny orgán rozhodovať za dôkaznej núdze, t. j. vtedy, keď nie je ani žiadateľ ani správny orgán schopný doložiť či vyvrátiť určitú skutočnosť či tvrdenie žiadnym presvedčivým dôkazom, v takých prípadoch zostáva jediným dôkazným prostriedkom výpoveď žiadateľa a kľúčovým faktorom sa stáva posúdenie celkovej vierohodnosti žiadateľa a pravdepodobnosti, že k udalosti tak, ako žiadateľ vypovedal, naozaj došlo.

Pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľa o jeho konvertovaní na kresťanstvo v Iráne, informácie o spôsobe, ktorým tam prebieha obracanie na kresťanskú vieru podľa odvolacieho súdu neboli postačujúce na vyvolanie dôvodných pochybností o tomto tvrdení navrhovateľa. S uvedenou problematikou súvisiace informácie síce na jednej strane znižujú pravdepodobnosť, že by konvertovanie na kresťanstvo prebiehalo v štandardných chrámoch, avšak na druhej strane nepochybné potvrdzujú, že ku konverzii dochádza. Iba správy, ktoré sú v rozpore s tvrdeniami navrhovateľa o prijatí krstu v kostole (nakoľko podľa týchto konvertovanie prebieha skrz „podzemné“ domové kostoly) neboli spôsobilé spochybniť toto tvrdenie navrhovateľa.

V tejto súvislosti podľa názoru odvolacieho súdu nemožno nezohľadniť, že úroveň dôkazov v konaní o azyle, potrebná na zistenie podstatných skutočností je relatívne nízka - primeraná miera pravdepodobnosti - a musí sa brať do úvahy počas celého procesu. Je to tak z dôvodu možných nepriaznivých následkov v prípade nesprávneho rozhodnutia. Navyše žiadateľ o azyl pravdepodobne nemôže spracovať a prepravovať dôkazy z krajiny prenasledovania. Správny orgán si nemusí byť "istý", "presvedčený", alebo dokonca "spokojný" s pravdivosťou prípadu - to by stanovovalo príliš vysoký štandard dôkazov. V danom prípade stačí, že sa dá "akceptovať".

Je pochopiteľné, že informácie o krajine pôvodu žiadateľa nepotvrdia bez pochybností ním tvrdené skutočnosti. Avšak na ich základe je možné usúdiť, nakoľko je žiadateľov príbeh pravdepodobný, či sa úplne vymyká tamojším realitám, alebo naopak do nich zapadá. Pokiaľ však ide o tvrdenia navrhovateľa o konvertovaní na kresťanstvo v Iráne, tieto nemožno bez ďalšieho spochybniť len na základe vyššie uvedených zistení odporcu, ale naopak bolo potrebné ich akceptovať ako pravdepodobné.

S vyhodnotením vzťahu navrhovateľa ku kresťanskej viere odporcom sa odvolací súd nestotožnil. Už v rozhodnutí pod sp. zn. 1SŽa/16/2014 z 12. augusta 2014 tunajší súd s odkazom na závery rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 19. augusta 2004 publikovaného pod č. 903/2006 Sb. a č.k. 5 Azs 2/2013-26 z 29. mája 2014, podľa ktorých „je obtížné, ne-li nemožné stanoviť jakákoliv měřítko hodnocení subjektivních znalostí člověka o náboženství nebo víře, na druhou stranu však lze jistou, alespoň minimální, povědomost o této víře od žadatele o mezinárodní ochranu, který tvrdí, že zastává určitá náboženská přesvědčení, o která opírá své azylové relevantní důvody, požadovat v těch případech a v tom rozsahu, které odpovídají osobním charakteristikám daného žadatele i charakteristikám prostředí, z něhož pochází.“ prihliadal na to, že v priebehu konania o navrhovateľovej žiadosti sa jeho znalosti o kresťanstve do určitej miery prehlbovali, pričom ide o bežného veriaceho, ktorý bol na území Slovenskej republiky preukázateľne pokrstený a je preto bez pochybností, že sa kresťanom stal. Súd si bol vedomý skutočností, že kresťanstvo, viera nie je merateľná počtom návštev kostolov, ale ide hlavne o vnútorné presvedčenie toho ktorého veriaceho. Na týchto záveroch odvolací súd zotrúva aj naďalej. Je nutné, aj s poukazom na vyjadrenie p. F. W. - kazateľa a správcu Zboru

Cirkvi Bratskej Kaplnka (č.l. 959-961 administratívneho spisu), dodať, že viera nie je statická vec, ale proces, ktorý sa ustavične vyvíja. Je pritom zjavné, že aj samotné vnútorné presvedčenie navrhovateľa, resp. znalosti o kresťanstve sa v priebehu konania, za ustavične sa meniacej životnej situácie (napr. zmena miesta pobytu) vyvíjali. Z výpovedí navrhovateľa okrem iného vyplynulo, že tento v poslednej dobe navštevoval Zbor Cirkvi Bratskej Kaplnka, kde sa stretával aj s miestnym kazateľom. Uvedené napokon potvrdzuje aj samotné vyjadrenie, na ktoré odvolací súd už vyššie poukázal, z čoho možno identifikovať náznaky o úprimnosti jeho viery.

Navrhovateľ namietal, že odporca ani krajský súd nemajú zákonom zverenú právomoc posudzovať hĺbku, mieru a úprimnosť jeho viery, keďže jeho pracovníci nemajú zodpovedajúce teologické vzdelanie. Podľa názoru odvolacieho súdu je skutočne obtiažne posúdiť hĺbku, mieru či úprimnosť viery, a to práve z dôvodu, že sa jedná o vnútorné presvedčenie toho-ktorého jedinca. Navyše takéto posúdenie bude vždy iba subjektívnym názorom hodnotiacej osoby. Odvolací súd sa nestotožnil s hodnotením navrhovateľovej viery zo strany odporcu resp. krajským súdom. Zohľadnil námietku navrhovateľa o tom, že za účelom objektívneho posúdenia viery bolo potrebné vziať do úvahy predovšetkým vyjadrenia cirkevných hodnostárov (viď vyjadrenie p. F. W.).

Pokiaľ ide o samotné návštevy bohoslužieb, bez ohľadu na to či sa konali v gréckokatolíckych, rímskokatolíckych kostoloch alebo v zbere Cirkvi bratskej, tieto bez ďalšieho nepreukazujú úprimnosť viery, avšak do určitej miery naznačujú, aké je vnútorné presvedčenie veriaceho a sú indikátorom pre posúdenie náboženskej aktivity. Navrhovateľ, ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu, sa bohoslužieb zúčastňoval, v určitej dobe (po presťahovaní sa do Bratislavy) sporadicky, a od konca roka 2015 v zbere Cirkvi bratskej pravidelne (podľa vlastných tvrdení v odvolaní). Ďalšie spochybňovanie úprimnosti navrhovateľovej viery (sviatosť krstu prijal v gréckokatolíckom kostole) na základe jeho účasti na bohoslužbách reformovaných cirkví (evanjelické kostoly, zbor Cirkvi bratskej) je vo svetle zistených informácií o krajine pôvodu nelogické. Je tomu tak najmä vzhľadom na to, že tak ako príslušníci katolíckej cirkvi, tak aj príslušníci reformovaných cirkví sú kresťanmi. Zároveň, pokiaľ navrhovateľ prejavuje svoju vieru účasťou na bohoslužbách Cirkvi bratskej, resp. na jej ďalších aktivitách, nepopiera svoju vieru ani príslušnosť ku kresťanskému náboženstvu.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považoval záver odporcu o účelovom konvertovaní za nepresvedčivý. Preto bolo potrebné žiadať o azyl posudzovať tak, že navrhovateľove konvertovanie na kresťanstvo bolo úprimné a zároveň pre jeho konanie v krajine pôvodu, ale aj pre jeho ďalšie počínanie na území Slovenskej republiky je tzv. odpadlíkom od islamu. Rovnako k nesprávnym záverom dospel krajský súd, ktorý sa stotožnil s odporcovým vyhodnotením navrhovateľovho konania a viery.

Vo svetle vyššie uvedených záverov sa odvolací súd nestotožnil ani so spochybnením opodstatnenosti navrhovateľových obáv z prenasledovania. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že odporca v priebehu konania opakovane zaobstaral množstvo podrobných informácií o krajine pôvodu navrhovateľa. Zistené informácie následne odporca citoval v preskúmanom rozhodnutí. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že odporca síce nevynechal ani tie, ktoré svedčia v prospech navrhovateľa, avšak napriek zisteným skutočnostiam, ktoré zrejme nasvedčujú tomu, že by navrhovateľ mohol v prípade návratu do krajiny pôvodu čeliť prenasledovaniu, rozhodol o neudelení azylu.

Najmä pochybil, keď konštatoval, že navrhovateľ v Iráne, ani na území Slovenskej republiky nežil ako kresťan a nepreukázal, že by sa iránske štátne orgány dozvedeli o jeho konvertovaní. Odvolaciemu súdu nie je takisto jasné, ako si môže byť správny orgán istý, že v Iráne sa o navrhovateľovom konvertovaní nemôžu dozvedieť, a preto nebude mať po návrate do krajiny pôvodu žiadne problémy v súvislosti so svojim konvertovaním na kresťanstvo, navyše keď problémy s náboženskou políciou mal aj pred opustením krajiny pôvodu. Aj v prípade, ak by navrhovateľa iránske štátne orgány nepovažovali za konvertitu (ak by konvertovanie úspešne tajil), z jeho výpovedí je zrejmé, že nechce žiť a ani nežil v duchu islamského náboženstva, s ktorým nesúhlasí, a preto by ho bolo možné považovať za odpadlíka od islamu, čo má obdobné následky ako konvertovanie.

Podľa informácií o krajine pôvodu kresťanskí konvertiti čelia riziku ujmy zo strany štátnych orgánov, pretože sú považovaní za odpadlíkov. Konvertiti čelia fyzickým útokom, obťažovaniu, sledovaniu, zatýkaniu, väzneniu, rovnako ako mučeniu a zlému zaobchádzaniu vo väzbe (č.l. 952). Na rovnakom mieste sa nachádza aj správa o tom, že „členovia evanjelických cirkví a domácich miest na bohoslužby a tí, ktorí sa aktívne snažia obracať ostatných na vieru ... čelia reálnemu riziku prenasledovania.“ Ďalej podľa správy Medzinárodného sekretariátu Amnesty international (č.l. 951) ak je osoba zatknutá na základe podozrenia z konvertovania, prípad pôjde pred súd alebo osoba bude prepustená bez obvinenia, avšak existuje značné riziko zlého zaobchádzania alebo mučenia počas väznenia. Z administratívneho spisu tiež vyplynuli správy o tom, že väčšina kresťanov, ktorí boli zadržaní uvádzajú, že čelili vyhrážkam uloženia trestu smrti, pričom existuje možnosť, aby bol takýto trest uložený mužovi za odpadlivosť, ktoré síce nie je zakotvené v iránskych zákonoch, avšak sudca sa môže uplatňujúc čl. 167 iránskej ústavy odvolať na „pôvodné islamské zdroje alebo autoritu Fatwa“ pri vytváraní svojho úsudku. Podľa práva šaria sa odpadlivosť tretá smrťou pre mužov (č.l. 950). Podľa Ministerstva zahraničných vecí USA sa kresťania, zvlášť evanjelikáni stretávajú s neprimeranou úrovňou zatýkania a vysokou úrovňou obťažovania a dozoru. Obdobné problémy majú moslimskí konvertiti na kresťanstvo. Praxou sú aj domové razie a zásahy proti domácim cirkvám (č.l. 949). Podľa Fínskeho imigračného servisu sú najtypickejšími obvineniami pre kresťanských konvertitov ohrozovanie národnej bezpečnosti, členstvo v skupinách pokúšajúcich sa o zvrhnutie islamskej republiky, propaganda proti režimu a urážanie náboženských hodnôt(č.l. 948).

Osobitne k odpadlivosťu aj na ďalších miestach vyplynulo, že aj napriek nekodifikovaniu odpadlivosťu ako trestného činu, je možné vydať rozsudok o odpadlivosťu v zmysle čl. 167 iránskej ústavy (č.l. 947). Podľa Fínskeho imigračného servisu (dátum publikovania 21.08.2015, č.l. 946) zákon nestanovuje trest smrti za odpadlivosťu a kacírstvo, ale súd vyniesol v predchádzajúcich rokoch hrdelné tresty na základe ich výkladu Fatwa (právne názory alebo dekréty vydané islamským cirkevným vodcom).

Pokiaľ ide o materiály nachádzajúce sa v spisoch, použité v predmetnom konaní, tieto nevyučujú nebezpečenstvo prenasledovania konvertitov. V administratívnom spise sa na jednej strane vyskytujú také správy, ktoré jednoznačne potvrdzujú riziko prenasledovania konvertitu/odpadlíka a na druhej strane také, ktoré uvedené riziko za určitých okolností zmierňujú. Problémy spravidla nemajú tí, ktorí svoju vieru nedávajú verejne najavo. Od žiadateľa o azyl či doplnkovú ochranu ale nie je dôvodné vyžadovať, aby zabránil svojmu prenasledovaniu v krajine pôvodu tým, že sa vzdajú prejavov svojej viery. Výplýva to aj z rozhodnutia Súdneho dvora C-71/11 a C-99/11 z 5. septembra 2012 „článok 2 písm. c) smernice treba vykladať v tom zmysle, že obava žiadateľa z prenasledovania je oprávnená vtedy, ak príslušné orgány s ohľadom na osobnú situáciu žiadateľa zastávajú názor, že je dôvodné sa domnievať, že po jeho návrate do jeho krajiny pôvodu bude vykonávať náboženské úkony, ktoré ho vystavia skutočnému riziku prenasledovania. Pri individuálnom posudzovaní žiadosti o získanie postavenia utečenca uvedené orgány od žiadateľa nemôžu odôvodnene požadovať, aby sa týchto svojich náboženských úkonov vzdal.“ Tiež niektoré správy potvrdzujú, že prenasledovaniu čelia, resp. môžu čeliť osoby, ktoré sa aktívne podieľajú na obracaní iných moslimov na kresťanstvo. Avšak takéto správy, vzhľadom na vyššie uvedené informácie nevyučujú riziko prenasledovania konvertitu na kresťanstvo/odpadlíka.

Záverom odvolací súd poukazuje na zásadu, že pri splnení daných podmienok sa uplatňuje pravidlo "v prípade pochybností v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu" ("benefit of doubt"). Ak sú dané skutočnosti, na základe ktorých možno predpokladať, že k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľov o azyl došlo, alebo mohlo by vzhľadom na postavenie žiadateľa v spoločnosti, s prihliadnutím na jeho presvedčenie, názorom, správanie atď., dôjsť, a správny orgán nemá dostatok dôkazov o tom, že to tak nebolo, alebo nemohlo by v budúcnosti byť, potom tieto skutočnosti musí správny orgán v situácii dôkaznej núdze zohľadniť, a to v prospech žiadateľa o azyl. V predmetnej právnej veci odvolací súd, rešpektujúc vyššie uvedené zásady a špecifiká konania o medzinárodnej ochrane, najmä zásadu „benefit of doubt“, dospel k záveru o tom, že v prípade navrhovateľovej žiadosti možno dôvodne konštatovať naplnenie predpokladov pre udelenie azylu z náboženských dôvodov.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak

ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1a 2 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi ktorý mal úspech vo veci ich náhradu priznal podľa vyčíslenia jeho právneho zástupcu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 925,20 € titulom trov právneho zastúpenia.

Trovy konania pozostávajú z odmeny advokáta v sume 872,83 € za úkony právnej služby v roku 2016 po 143 €, v roku 2017 po 147,33 € a v roku 2018 po 153,50 €, a to:

- prevzatie a príprava zastupovania dňa 26.05.2016 (§ 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky);
- príprava opravného prostriedku zo dňa 01.06.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky);
- účasť na pojednávaní dňa 24.08.2016 (§13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky);
- príprava odvolania zo dňa 28.10.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky);
- príprava písomných pripomienok na Súdny dvor EÚ (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky);
- ďalšia porada s klientom (§ 13a ods. 2 písm. d) vyhlášky) a
- účasť na vyhlásení rozsudku dňa 19.11.2018 (§ 13a ods. 4 veta prvá vyhlášky).

V zmysle ust. § 16 ods. 3 vyhlášky má advokát právo na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (tzv. režijný paušál) vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Jedna stotina výpočtového základu za úkon právnej služby v roku 2016 predstavuje sumu 8,58 €, v roku 2017 sumu 8,84 € a v roku 2018 sumu 9,21 €. Za štyri úkony právnej služby v roku 2016, jeden úkon právnej služby v roku 2017 a jeden úkon právnej služby v roku 2018 (s poukazom na § 151 O.s.p., nakoľko si právna zástupkyňa navrhovateľa za ďalšiu poradu s klientom a účasť na vyhlásení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky účtovala spolu 153,50 € a režijný paušál 9,21 €) má právna zástupkyňa navrhovateľa právo na náhradu uvedených výdavkov v sume 52,37 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.